

شناسه دستور	قانون (۱)، نقل از دستور جلسه مورخ ۹۳/۱/۱۸ (قانون ۱)، حوزه تأمین اجتماعی
عنوان دستور	شکایت از نحوه اجرای آراء هیأت های تشخیص مطالبات
شرح دستور	<p>مطابق با ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، مطالبات سازمان به وسیله مأمورین اجرای سازمان قابل وصول می باشد. به عبارتی دیگر، آراء صادره از هیأت های تشخیص مطالبات توسط خود سازمان و بر اساس آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب وزارتین دادگستری و بهداری و بهزیستی مورخ ۵۵/۱۰/۲۵، به اجراء گذاشته می شود. ساز و کار اعتراض به نحوه وصول این مطالبات نیز پیش تر در مواد ۹۲ و ۹۳ همین آیین نامه مقرر شده بود که بعداً به موجب رأی شماره ۲۶۸ مورخ ۸۱/۷/۲۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ابطال گردید.</p> <p>در خصوص تبیین مرجع صالح رسیدگی کننده به این اعتراض، <u>دستوری اداری</u> صادره از حوزه فنی و درآمد سازمان (لغو مادتين ۹۲ و ۹۳ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی)، مبنی بر صالح بودن مراجع قضایی به رسیدگی به این گونه شکایات نیز صادر شده است. علاوه بر ابهامات برخاسته از عبارت مراجع قضایی، عدم دسترسی کارفرمایان به دستور اداری صادره از سوی سازمان و یا عدم اطلاع رسانی به کارفرمایان به وسیله سازمان، نیز حائز اهمیت می باشد.</p> <p>ماده ۹۲ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مقرر می نمود: «<i>اشخاصی که نسبت به عملیات اجرائی شکایت داشته باشند می توانند شکایات خود را با توضیح موضوع آن و مدارکی که دارند به اجراء بدهند. اجراء فوراً به شکایت رسیدگی می نماید. هر گاه اجراء شکایت را وارد تشخیص دهد دستور مقتضی برای رفع شکایت صادر می کند و اگر شکایت را وارد نداند آن را رد می نماید. در هر صورت اجراء نظریه خود را ظرف مدت یک هفته به شاکی اعلام می دارد و شاکی می تواند ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ تقاضای تجدید رسیدگی نماید.</i>» و نیز ماده ۹۳ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مقرر می داشت: «<i>مرجع تجدید نظر، هیأتی مرکب از رئیس دادگاه شهرستان یا عضو علی البدل و دادستان شهرستان یا نماینده او و نماینده سازمان می باشد و در جایی که دادگاه شهرستان نباشد دادگاه بخش وظیفه دادگاه شهرستان را انجام خواهد داد، چنانچه در محل دادگاه بخش نیز نباشد شکایت به نزدیک ترین واحد سازمان که در مقر دادگاه شهرستان یا بخش واقع شده برای رسیدگی هیأت فرستاده می شود. هیأت تجدید نظر که به ریاست رئیس دادگاه یا نماینده او تشکیل می گردد بر حسب اطلاع نماینده سازمان در محل کار وی تشکیل و به شکایت رسیدگی و رأی می دهد. رأی هیأت تجدید نظر به اکثریت قاطع خواهد بود.</i>»</p> <p>دستور اداری یادشده در بالا، مقرر می دارد: «<i>با توجه به اینکه مادتين ۹۲ و ۹۳ آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۵۵/۱۰/۲۵ به موجب دادنامه شماره ۲۶۸ مورخ ۸۱/۸/۲۰ ابطال گردیده است، لذا موارد مذکور منتفی و قابلیت اجرایی ندارد و اشخاصی که نسبت به عملیات اجرائی شکایت داشته باشند می توانند شکایت خود را مستقیماً به مراجع قضایی تسلیم نمایند.</i>»</p> <p>رأی شماره ۲۶۸ مورخ ۸۱/۷/۲۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: «<i>قانونگذار به شرح اصل ۵۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با تشبیت تفکیک و استقلال قوای عالیہ کشور و</i></p>

<p>تعیین وظایف و اختیارات اساسی هریک از قوای حاکمه حسب دو اصل ۶۱ و ۱۵۹ قانون مذکور مسئولیت امر خطیر قضا را به قوه قضاییه محول و دادگاه های دادگستری را در حدود قوانین عادی مرجع عام رسیدگی به شکایات و تظلمات و حل و فصل اختلافات و دعاوی قلمداد کرده است. نظر به اینکه تأسیس و یا تشکیل مراجع شبه قضایی به منظور رسیدگی به برخی از دعاوی و اختلافات و صدور رای قطعی در جهت حل و فصل و تعیین تکلیف آنها منوط به حکم یا اذن صریح قانون گذار است، مادتین ۹۲ و ۹۳ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی که متضمن وضع قاعده آمره مبنی بر تأسیس مراجع شبه قضایی بدوی و تجدید نظر با عضویت قضات دادگستری در هیأت تجدید نظر به منظور رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و صدور رأی قطعی در این زمینه می باشد، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قوه مجریه در وضع مقررات دولتی تشخیص داده می شود و مستنداً به قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می گردد.»</p>	
<p>ابطال مواد ۹۲ و ۹۳ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی به موجب رأی هیأت عمومی دیوان یادشده و فقدان نص قانونی در خصوص تعیین ترتیبات و طرح شکایت از اجرای آراء قطعی و نحوه رسیدگی به آن، و همچنین اجمال و عدم کفایت دستور اداری یادشده در بالا در خصوص اعلام صلاحیت مستقیم مراجع قضایی، موجبات اطاله روند اجرایی این دسته از آراء و در نتیجه در تنگنا و مشقت قرار گرفتن کارفرما را از حیث اعمال حقوق خود فرآهم می آورد.</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
<p>نظر نمایندگان سازمان در جلسه کارگروه کار و تأمین اجتماعی مورخ ۴/۱۲/۹۲ مبتنی بر وجود حق اعتراض به نحوه اجرای رأی می باشد. این در حالیست که با توجه به مطالعات کارشناسی صورت گرفته، در این خصوص با خلاء قانونی مواجه هستیم، چرا که مستند صریح قانونی و مرجع رسیدگی به این اعتراض کماکان تعیین نشده است.</p>	<p>جمع بندی کارگروه تأمین اجتماعی</p>
<p>با توجه به ابطال مادتین ۹۲ و ۹۳ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب وزارتین دادگستری و بهداری و بهزیستی، توسط هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، الحاق ماده ذیل به قانون تأمین اجتماعی با در نظر گرفتن دو مورد زیر پیشنهاد می گردد.</p> <p>۱. تصریح به وجود "حق اعتراض به نحوه اجراء آراء هیأت ها؛" و</p> <p>۲. در چارچوب اصول و عمومات حقوق آیین دادرسی، پیشنهاد می گردد "مرجع صادر کننده" رأی به عنوان مرجع صالح رسیدگی به این نوع شکایات، تعیین گردد.</p> <p>متن پیشنهادی: «اختلافات راجع به مفاد حکم، همچنین اختلافات مربوط به اجرای احکام که از اجمال یا ابهام حکم یا محکوم به حادث شود، در هیأت صادر کننده رأی رسیدگی می شود. به موارد مزبور به فوریت و خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد. همین حکم راجع به اختلافات ناشی از اجراء این تصمیمات و اشکالات بروز یافته در جریان آن نیز جاری است. تصمیمات صادره در این خصوص قطعی و لازم الاجراء است.»</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>مواد ۹۲ و ۹۳ آیین نامه اجرائی موضوع ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، ۲-دادنامه شماره ۲۶۸ دیوان عدالت اداری مورخ ۸۱/۷/۲۸، ۳-دستور اداری حوزه فنی و درآمد سازمان (لغو مادتین ۹۲ و ۹۳ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی)،</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>